

KRONIKA

PROF. DR. ZYGMUNT GOLONKA
1888—1967

Prof. dr Zygmunt Golonka em. profesor zwyczajny Wyższej Szkoły Rolniczej we Wrocławiu zmarł 14 kwietnia 1967 r. Urodził się w 1888 r. w Dąbrowie Tarnowskiej; po ukończeniu szkół średnich studiował rolnictwo na Uniwersytecie Jagiellońskim w latach 1908—1911. Pierwsza wojna światowa przerwała jego asystenturę w Zakładzie Doświadczalnym U.J. w Mydlnikach. Służył w tym czasie w Legionach i Wojsku Polskim i dopiero od 1921 r. wrócił do pracy w rolnictwie, jako adiunkt Stacji Chemiczno-Rolniczej Politechniki Lwowskiej. W 1923—1929 r. był Golonka adiunktem Zakładu Uprawy i Nawożenia Roli SGGW w Skierniewicach. Stopień doktora nauk rolniczych uzyskał w 1928 r. za pracę: „Łąki i pastwiska południowo-wschodniej części dorzecza Bzury”. W latach 1929—1933 losy rzuciły Golonkę powtórnie do Lwowa, gdzie był zastępcą profesora rolnictwa na Wydziale Inżynierii Lądowej i Wodnej Politechniki, po czym w 1934 r. wrócił do Warszawy, aby habilitować się w 1935 r. na podstawie dużego dorobku naukowego oraz pracy pt. „Studia nad niektórymi czynnikami produktywności pastwisk trwałych”. Jako docent SGGW zorganizował w 1935 r. pracownię Uprawy Łąk i Pastwisk, którą po wojnie przekształcono w Zakład a następnie w samodzielną Katedrę.

Okres wojny 1939—1944 spędził Golonka w Warszawie pracując na polu doświadczalnym w Skierniewicach oraz wykładając i ucząc na tajnych Wyższych Kursach Rolniczych. Wgnany przez Niemców po powstaniu, przebywa ponad pół roku w Krakowie, po czym wraca do Warszawy i obejmuje kierownictwo Zakładu Uprawy Łąk i Pastwisk w SGGW. Po powrocie Prof. Grzymały do Warszawy w 1946 r., Golonka przenosi się do Wrocławia, gdzie organizuje i do 1960 r. kieruje Katedrą Uprawy Łąk i Pastwisk na tamtejszym Wydziale Rolniczym Uniwersytetu, a następnie na Wyższej Szkole Rolniczej. W 1954 r. otrzymał Prof. Golonka nominację na Profesora zwyczajnego.

Dorobek życiowy Prof. Golonki obejmuje kilkadziesiąt prac, z których każda wniosła do naszej nauki rolniczej podstawowe prawdy, którymi należy kierować się

przy produkcji. Tak było np. przy rozstrzygnięciach dotyczących wyboru nawozów fosforowych (superfosfat czy tomasyna); również pierwszy Prof. Golonka (w 1935 r.) wypowiedział się za koniecznością intensywnego nawożenia pastwisk azotem. Pracując w różnych instytucjach oraz interesując się wielu dziedzinami produkcji rolniczej, pozostawił Golonka wiele prac z zakresu gleboznawstwa, szczegółowej uprawy roślin, geobotaniki, przede wszystkim jednak z łąkoznavstwa oraz techniki uprawy i powiększania wydajności trwałych użytków zielonych. Syntezę aktualnego stanu wiedzy łąkarskiej dał społeczeństwu rolniczemu w swym doskonałym „Podręczniku uprawy łąk” (Toruń, 1930) oraz w trzech powojennych wydaniach „Gospodarki pastwiskowej”. Głównym motywem wszystkich Jego prac naukowych była zawsze chęć pomocy studentom w opanowaniu przedmiotu oraz rolnikom.

Ogromny jest również dorobek Prof. Golonki w zakresie dydaktycznym. W ciągu swego pracowitego życia wychował i oddał społeczeństwu kilkuset rolników-łąkarzy, którzy wzorem swego mistrza starają się działać w tej ciągle jeszcze zaniedbanej dziedzinie. Obok autora, z jego szkoły wyszli znani szerokiemu ogółowi: Prof. Włodarczyk, Lidtke i Hryncewicz, Dr Opaliński, Mikołajczyk, Rojek, Kostuch i inni.

Wielki humanizm, znajomość życia i jego warunków, a przede wszystkim prawe, szczerze i przyjacielskie postępowanie z młodzieżą zjednywały mu miłość wszystkich studentów. Otoczenie kochało go widząc w nim nie tylko swego mistrza ale również człowieka o nieposzlakowanym charakterze i przyjaciela, który nigdy nie zawiedzie.

Polska i Jej rolnictwo pamiętać będą o zasługach Prof. Golonki, którego imię związało się na zawsze z rozwojem rolnictwa i poprawy gospodarki na łąkach i pastwiskach. Cześć Jego pamięci!

Mieczysław Nowak

SPIS WAŻNIEJSZYCH PUBLIKACJI PROF. DR ZYGMUNTA GOŁONKI

1. Gleby leśne majątku Bobrek. „Roczniki Nauk Rolniczych”, XI, 1924.
 2. Warunki siedliskowe w zachodniej części Polesia. „Roczniki Nauk Rolniczych i Leśnych”, XIII, 1925.
 3. Odczyn gleby a współzawodnictwo roślin. Roczn. NRiL, XVI, 1927.
 4. Łąki i pastwiska południowo-wschodniej części dorzecza Bzury. „Roczniki Nauk Rolniczych i Leśnych”, XVI, 1927.
 5. Zielnik roślin łąkowych. Toruń, 1929.
 6. Podręcznik uprawy łąk Toruń, 1930. str. 426.
 7. Doświadczenia z nawożeniem łąk i pastwisk w województwie lwowskim i krakowskim w r. 1930. Wyd.: Sprawozdanie wstępne z akcji badawczej w zakresie nawożenia. Warszawa, 1931.
 8. Doświadczenia z tępieniem szerokolistnych chwastów łąkowych azotniakiem i kainitem. „Nawozy sztuczne”. Poznań, 1932.
 9. Przyczynek do kwestii nawożenia łąk azotem. „Nawozy sztuczne”, 1932.
 10. Studia nad niektórymi czynnikami produktywności pastwisk trwałych. „Roczniki Nauk Rolniczych i Leśnych”, XXIX, 1933.
 11. Doświadczenia nad wartością superfosfatu i tomasyny w nawożeniu łąk. „Rocznik Łąkowy i Torfowy”, 1935.
 12. Przyczynek do oceny metody oznaczania potrzeb nawozowych łąk względem fosforu i potasu drogą analizy plonów. „Rocznik Łąkowy i Torfowy”, 1935.
 13. Produkcja rolniczo-roślinna na Śląsku z technicznego punktu widzenia. „Gospodarstwo wiejskie na Ziemiach Odzyskanych”, nr 4. Warszawa, 1948.
 14. Badanie łąk i pastwisk. P.A.U. „Prace Rolniczo-Leśne”, nr 43. Kraków, 1949.
 15. Wspólnie z prof. Świętochowskim: Uprawa roli i roślin. Warszawa, 1950. P.I.W.R.
 16. Gospodarstwo pastwiskowe. Warszawa, 1952. PWRiL, 1954, 1965.
- Oraz przeszło 200 artykułów popularyzujących zdobycze nauki oraz dyskusyjnych.